

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

МАТЕРІАЛИ
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених з нагоди Дня науки
«СУЧАСНА НАУКА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ»

19 травня 2021 р.
м. Херсон

УДК 001:63(06)

Редакційна колегія:

Відповідальні за випуск: голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, Херсонського державного аграрно-економічного університету **Марія НІКІТЕНКО**; заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету **Владислав КРИВИЙ**.

За редакцією

*доктора сільськогосподарських наук, професора,
проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності
Херсонського державного аграрно-економічного університету*
О.В. АВЕРЧЕВА

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди Дня науки, 19 травня 2021р. - Херсон, - С. 225.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні технології та досягнення агрономічних, економічних, природничих, екологічних, іхтіологічних, технологічних, ветеринарних наук. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Дякуємо закладам вищої освіти які прийняли участь у конференції:

*Одеський державний аграрний університет,
Інститут зрошуваного землеробства НААН України,
Київський національний університет технологій та дизайну,
Херсонський національний технічний університет,
Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне),
Херсонська філія Державна установа "Інститут охорони ґрунтів України",
Асканійська Державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошуваного
землеробства НААН (с. Тавричанка, Україна).*

*Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.

<p>Стеценко І. І., Марковська О. Є. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Вегетативне розмноження <i>lavandula hybrida rev.</i></p>	74
<p>Сябрук Т. А., Коновалова В. М., <i>Асканійська державна сільськогосподарська дослідна станція</i> <i>Інституту зрошуваного землеробства НААН, с. Тавричанка</i> Залежність показників олійності в насінні льону олійного за умов внесення мікробіологічних препаратів</p>	79
<p>Ходос Т. А., Жуйков О. Г. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Агроекологічні аспекти доцільності залучення гірчиці сарептської <i>/brassica juncea/</i> до польових сівозмін південного степу України</p>	82
<p>КЕЙС 2 ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВЕТЕРИНАРІЇ, ВИРОБНИЦТВІ І ПЕРЕРОБЦІ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА ТА АКВАКУЛЬТУРИ</p>	
<p>Благида О.С., Чернишов І.В. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Передумови впровадження системи НАССР при виробництві м'ясорослинних консервів</p>	86
<p>Ведмеденко О. В. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Дослідження особливостей росту і розвитку ремонтного молодняка української чорно-рябої молочної породи</p>	89
<p>Кириленко А. А., Кірович Н. О. <i>Одеський державний аграрний університет</i> Деякі технологічні особливості розмноження виноградних равликів</p>	93
<p>Кривий В. В. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Від меду до медового туризму</p>	96
<p>Левченко І. С., Любенко О. І. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Вплив щільності посадки на добробут курей промислового стада</p>	98
<p>Мамедов С. М., Папакіна Н. С. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Показники крові романівських овець різних генерацій</p>	100
<p>Марцинюк О. Ю., Кривий В. В. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Викристання фотостимуляції для підвищення яєчної продуктивності перепелів</p>	103

УДК: 345-987

О. В. ВЕДМЕДЕНКО

кандидат сільськогосподарських наук

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОСТУ І РОЗВИТКУ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Актуальність. Молочна продуктивність і відтворювальна здатність корів у значній ступені залежить від системи вирощування ремонтного молодняку. Прискорення темпів оновлення молочних стад потребує істотної перебудови організації і техніки вирощування ремонтного молодняку, що повинно базуватись на закономірностях їх індивідуального розвитку і сприяти формуванню тварин із міцною конституцією та високою продуктивністю [1].

Перебіг росту визначає кінцевий розмір сформованого організму або органа, а характер ростових процесів відображає особливості реалізації генетичної інформації в онтогенезі. Невідповідність тварин за живою масою стандарту вагового і лінійного росту під час отелення призводить до зниження їх молочної продуктивності та відтворної здатності після першого отелення [2]. Великий вплив на продуктивність первісток має жива маса і вік першого осіменіння телиць, але по вагомості першочерговим чинником із них є жива маса [3]. У зв'язку з викладеним у скотарстві, поряд із селекцією за кількісними ознаками, вивчається зв'язок між цими ознаками і біологічними особливостями тварин із метою застосування їх для оцінки та прогнозування майбутньої молочної продуктивності [4]. Проте, незважаючи на наявність фундаментальних досліджень з вивчення росту і розвитку молочної худоби, ця проблема залишається найбільш складною й недостатньо дослідженою, про що свідчить неоднозначність висновків різних науковців [5].

Тому питання щодо вивчення впливу росту і розвитку телиць на молочну продуктивність корів має велике значення для створення високопродуктивних стад великої рогатої худоби.

Мета і результати досліджень. Метою роботи було вивчення росту і розвитку телиць української чорно-рябої молочної породи та впливу їх на подальшу молочну продуктивність в умовах СТОВ «Дніпро» Херсонської області.

Об'єктом досліджень були ремонтні телиці та первістки великої рогатої худоби української чорно-рябої молочної породи.

Тварини перебували в однакових умовах годівлі та утримання, годівля тварин здійснювалася за прийнятими в господарстві раціонами. Матеріалом досліджень були дані первинного зоотехнічного та селекційно-племінного

обліку. З метою оцінки динаміки росту телиць та молочної продуктивності первісток залежно різних факторів були сформовані групи через нормоване відхилення. Зважували тварин ранком до годівлі на тваринницьких вагах. За показниками живої маси у різні вікові періоди визначали абсолютний і середньодобовий, відносний прирости.

Після розподілу тварин на класи при народженні найвищу живу масу мали телиці класу М+. Їх жива маса у середньому по класу склала 43,91 кг, що більше порівняно з ровесницями по стаду в цілому на 4,76 кг, а з ремонтними телицями класу М- та М⁰ на 10,31 кг та 4,46 кг відповідно. До 6-місячного віку зберігалась аналогічна закономірність. Телиці з найменшою масою при народженні класу М- в 6-місячному віці досягли показника живої маси 177,35 кг, що на 1,33 кг і 1,83 кг більше за ровесниць відповідно класів М⁰ та М+.

З віком середньодобові прирости зменшувались. Найвищі значення швидкості росту були у період 3 – 6 місяців (753,3...824,4 г) усіх класів розподілу. Після чого спостерігали поступове зниження даного показника до періоду 15 – 18 місяців (602,2...621,2 г).

В цілому за період від народження до 18-місячного віку найменшою швидкістю росту характеризувались телиці класу М+ (682,4 г), а найвищою – телиці народжені з найменшою живою масою (720,3 г), що свідчить про їх компенсаторний ріст. Вагомий вплив живої маси теличок при народженні на майбутню їх молочну продуктивність відсутній. Так, первістки, які мали найменшу масу при народженні, досягли надою 7432 кг і незначно переважали ровесниць класів М⁰ та М+ за цим показником.

Встановлено позитивний зв'язок між надоєм за першу лактацію і живою масою в усі вікові періоди раннього онтогенезу в усіх групах тварин різного рівня, окрім тварин модального класу у 3- та 6-місячному віці ($r = -0,065 \dots -0,114$) з протилежно направленою залежністю незначної сили та класу М+ при народженні ($r = -0,249$). Позитивний середній кореляційний зв'язок між живою масою та віком першого осіменіння тварин простежується в усіх досліджуваних групах ($r = +0,596 \dots +0,638$). Також значима кореляційна залежність встановлена між живою масою за першого осіменіння та рівнем надою ($r = +0,298 \dots +0,332$). Між надоєм та віком першого осіменіння кореляційний зв'язок майже відсутній, тобто вік телиць на момент першого осіменіння має несуттєвий вплив. Отже, з метою досягнення максимальної молочної продуктивності слід враховувати саме живу масу за першого осіменіння.

Встановлено, що найвищі показники молочної продуктивності мали первістки, яких осіменили з живою масою 427 кг і більше. Надій даної групи тварин склав 8600 кг з молочним жиром – 312 кг і молочним білком – 283 кг. Нижчою молочною продуктивністю характеризувались первістки, яких осіменяли із живою масою до 354 кг.

Наступним завданням було визначити вплив рівня швидкості росту окремо за періодами вирощування (0 – 6 міс.), дорощування (6 – 12 міс.) та формування (12 – 18 міс.) ремонтних телиць. Групування тварин за різною

швидкістю росту у віці 0 – 6 міс. встановили певну залежність. Найвищу молочну продуктивність (*надій* - 7637,61 кг, *молочний жир* - 277,65 кг, *молочний білок* - 248,80 кг) мали корови, що мали середньодобові прирости на рівні 708-815 г.

Тварини, які відзначились у період 6-12 міс. середньодобовими приростами 778 г і більше характеризувались найвищим рівнем надою (8323,19 кг), молочного жиру (302,35 кг) та білка в молоці (272,50 кг). Найвищою молочною продуктивністю у період 12-18 міс. характеризувались первістки, які мали середньодобовий приріст більше 770 г (*надій* - 8052,54 кг, *молочний жир* - 292,53 кг і *молочний білок* - 261,92 кг).

Розрахунками економічної ефективності встановлено доцільність проведення першого плідного осіменіння телиць з живою масою більше 427 кг. За таких умов є можливість отримати найбільше надою за 305 днів лактації порівняно із середніми показниками продуктивності по стаду, із середньою надбавкою на корову 16,60% і вартістю додаткової основної продукції (молока базисної жирності) у розрахунку на одну корову 9087,49 грн.

Господарству буде ефективніше спрямувати так вирощування ремонтних телиць, щоб середньодобові прирости у молочний період були до 6-місячного віку на рівні 708...815 г. За такої швидкості росту з'являється можливість отримати найбільше надою базисної жирності (8162,76 кг) з середньою надбавкою продуктивності на первістку 3,75% і вартістю додаткової молочної продуктивності 2053,00 грн. Встановлено, що телиці з більшою швидкістю росту (778 г і більше) у період дорощування (6 – 12 міс.) можуть дати більше молока, оскільки у них більше запасів поживних речовин в організмі, які використовуються на ранній стадії лактації за нижчої потреби на ріст. Рівень надою базисної жирності можливий в цих групах первісток 8890,99 кг, з надбавкою на корову порівняно із середніми значеннями продуктивності по стаду 13,00%, і вартістю додаткової продукції 7121,48 грн.

З віком швидкість росту знижується. Періоди швидкого росту ремонтних телиць після статевого дозрівання розглядаються як сприятливі, особливо якщо телицям необхідно набрати потрібну живу масу до моменту першого плідного осіменіння. Тому, віддається перевага дотриманню середньодобових прирости у період формування більше 770 г, що забезпечує отримання молочної продуктивності на рівні 8603,34 кг базисної жирності з середньою надбавкою порівняно із середнім по стаду 9,35% та вартістю додаткової продукції 5119,42 грн.

Висновки. Отже, для формування високої молочної продуктивності бажано дотримуватись організації цілеспрямованого вирощування телиць, підтримувати середньодобові прирости в період вирощування до 6-місячного віку 708...815 г, у тримісячні періоди 6 – 12 міс. і 12-18 міс. на рівні 770...778 г і більше із забезпеченням повноцінної годівлі та досягненням живої маси не менше 420 кг за першого плідного осіменіння.

Список літератури:

1. Титаренко І. В., Буштрук М. В., Старостенко І. С. Вплив інтенсивності вирощування телиць на їх відтворну здатність та молочну продуктивність. *Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК*. 2016. Т.4. №1. С. 260-266.
2. Генетико-селекційний моніторинг у молочному скотарстві /М.В. Зубець та ін. ; за ред. В.П. Бурката. Київ : Аграрна наука, 1999. 88 с.
3. Гавриленко М.С. Сучасна стратегія вирощування ремонтних телиць голштинської породи. *Вісник аграрної науки*. 2005. № 2. С. 30–34.
4. Пахолок А.А., Любинський О.І. Ріст, розвиток та біологічні особливості молодняку різних генотипів української червоної молочної породи. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 1998. Вип. 29. С. 57–64.
5. Шкурко Т.П. Ріст, розвиток та продуктивність корів голштинської породи різної лінійної належності. *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. 2010. №1. С. 120-127.